

5. DIPLOMATSKO I KONZULARNO PRAVO, PRIVILEGIJE I IMUNITETI

5.1. Bečka konvencija o diplomatskim odnosima⁸

Države ugovornice ove konvencije, *podsećajući* da, od najstarijih vremena, narodi svih zemalja priznaju status diplomatskih agenata,

svesne ciljeva i načela Povelje Ujedinjenih nacija u pogledu suverene jednakosti država, održanja međunarodnog mira i bezbednosti i razvoja prijateljskih odnosa među narodima,

uverene da bi međunarodna konvencija o diplomatskim odnosima, privilegijama i imunitetima doprinela unapređenju prijateljskih odnosa među zemljama, ma kakva bila razlika između njihovih ustavnih i društvenih sistema,

ubeđene da je cilj navedenih privilegija i imuniteta ne da se daje prednost pojedincima već da se obezbedi uspešno izvršenje funkcija diplomatskih misija kao predstavnika država,

potvrđujući da se u pitanjima koja nisu bila izričito regulisana odredbama ove konvencije treba i dalje upravljati prema pravilima običajnog međunarodnog prava,

složile su se u sledećem:

Član 1

U smislu ove konvencije, sledeći izrazi označavaju kao što je niže utvrđeno:

- a) izraz „šef misije“ označava lice koje je država koja akredituje ovlastila da dela u tom svojstvu;
- b) izraz „član misije“ označava šefa misije i članove osoblja misije;
- c) izraz „članovi osoblja misije“ označava članove diplomatskog osoblja, administrativnog i tehničkog osoblja i članove poslužnog osoblja misije;
- d) izraz „član diplomatskog osoblja“ označava člana osoblja misije koji imaju diplomatsko svojstvo;
- e) izraz „diplomatski agent“ označava šefa misije ili člana diplomatskog osoblja misije;
- f) izraz „član administrativnog i tehničkog osoblja“ označava članove osoblja misija koji su zapošljeni u administrativnoj i tehničkoj službi misije;
- g) izraz „član poslužnog osoblja“ označava članove osoblja misije koji su zapošljeni na poslužnim dužnostima u misiji;
- h) izraz „privatna posluga“ označava lica u privatnoj službi nekog člana misije, koja nisu službenici države koja akredituje;
- i) izraz „prostorije misije“ označava zgrade ili delove zgrada i okolno ze-

8 Potpisana u Beču 18. aprila 1961. godine. Stupila na snagu 24. aprila 1964. godine, *Sl. list SFRJ (Međunarodni ugovori i drugi sporazumi)*, 2/64.

mljište koji se, ma ko bio njihov vlasnik, koriste za potrebe misije, uključujući i rezidenciju šefa misije.

Član 2

Uspostavljanje diplomatskih odnosa između država i odašiljanje stalnih diplomatskih misija vrše se na osnovu obostrane saglasnosti.

Član 3

1. Funkcije diplomatske misije se sa stoje naročito u:

- a) predstavljanju države koja akredituje kod države kod koje se akredituje;
- b) zaštiti u državi kod koje se akredituje interesa države koja akredituje i njenih državljana, u granicama koje dozvoljava međunarodno pravo;
- c) pregovaranju s vladom države kod koje se akredituje;
- d) obaveštavanju, svim dozvoljenim sredstvima, o uslovima i razvoju događaja u državi kod koje se akredituje i podnošenju izveštaja o tome vladi države koja akredituje;
- e) unapređivanju prijateljskih odnosa i razvijanju privrednih, kulturnih i naučnih odnosa između države koja akredituje i države kod koje se akredituje.

2. Nijedna odredba ove konvencije ne može se tumačiti kao zabrana za neku diplomatsku misiju da vrši konzularne funkcije.

Član 4

1. Država koja akredituje treba da se uveri da je lice koje namerava akreditovati kao šefa misije u državi kod koje se akredituje dobilo agreman te države.

2. Država kod koje se akredituje nije dužna da državi koja akredituje iznese razloge odbijanja agremana.

Član 5

1. Država koja akredituje može, posle notifikacije koju je dužna dati zainteresovanim državama kod kojih se akredituje, akreditovati šefa misije ili imenovati nekog člana diplomatskog osoblja, prema slučaju, kod više država, osim ako se to-

me izričito ne suprotstavi neka od država kod kojih se akredituje.

2. Ako država koja akredituje, šefa misije akredituje kod jedne ili više drugih država, ona može otvoriti diplomatsku misiju pod rukovodstvom otpravnika poslova *ad interim* u svakoj od država u kojoj šef misije nema stalno prebivalište.

3. Šef misije ili član diplomatskog osoblja misije može predstavljati državu koja akredituje kod svake međunarodne organizacije.

Član 6

Više država mogu akreditovati isto lice u svojstvu šefa misije u nekoj drugoj državi, osim ako se tome ne protivi država kod koje se akredituje.

Član 7

Pod rezervom odredaba čl. 5, 8, 9 i 11, država koja akredituje imenuje po svom izboru članove osoblja misije. Što se tiče vojnih, pomorskih ili vazduhoplovnih atašea, država kod koje se akredituje može zahtevati da joj se njihova imena unapred saopšte radi saglasnosti.

Član 8

1. Članovi diplomatskog osoblja misije moraju imati u načelu državljanstvo države koja akredituje.

2. Članovi diplomatskog osoblja misije mogu se birati među državljanima države kod koje se akredituje samo uz saglasnost te države, koja može u svako doba povući svoju saglasnost.

3. Država kod koje se akredituje može sebi pridržati isto pravo i u pogledu državljana neke treće države koji nisu državljan i države koja akredituje.

Član 9

1. Država kod koje se akredituje može u svako doba, i bez obaveze da obrazloži svoju odluku, obavestiti državu koja akredituje da je šef ili ma koji član diplomatskog osoblja misije *persona non grata* ili da ma koji drugi član osoblja misije nije prihvatljiv. Država koja akredituje će tada opozvati lice u pitanju ili će okončati njegove funkcije u toj misiji, pre-

ma slučaju. Neko lice može biti oglašeno kao *persona non grata* ili kao neprihvatljivo pre nego što dođe na teritoriju države kod koje se akredituje.

2. Ako država koja akredituje odbije da izvrši ili ne izvrši u razumnom roku obaveze koje preuzima shodno tački 1 ovog člana, država kod koje se akredituje može odbiti da licu o kome se radi prizna svojstvo člana misije.

Član 10

1. Notifikovaće se ministarstvu inostranih poslova države kod koje se akredituje ili nekom drugom ministarstvu koje bude ugovoreno:

- a) imenovanje članova misije, njihov dolazak i konačni odlazak ili prestanak njihovih funkcija u misiji;
- b) dolazak i konačni odlazak lica koje pripada porodici nekog člana misije ili, ako je potrebno, činjenica da je neko lice postalo ili prestalo da bude član porodice nekog člana misije;
- c) dolazak ili konačni odlazak privatne posluge u službi lica o kojima je reč u gornjem stavu a) i, ako je potrebno, činjenica da oni napuštaju službu kod tih lica;
- d) uzimanje u službu ili otpuštanje lica koja prebivaju u državi kod koje se akredituje u svojstvu članova misije ili u svojstvu privatne posluge s pravom na privilegije i imunitet.

2. Kad god je to moguće, treba, isto tako, prethodno notifikovati dolazak i konačni odlazak.

Član 11

1. Ako ne postoji izričiti sporazum o broju osoblja misije, država kod koje se akredituje može zahtevati da se taj broj kreće u granicama onoga što ona smatra razumnim i normalnim s obzirom na okolnosti i uslove koji vladaju u toj državi i na potrebe misije o kojoj se radi.

2. Država kod koje se akredituje može takođe, u istim granicama i bez dis-

kriminacije, odbiti da primi službenike pojedine kategorije.

Član 12

Država koja akredituje ne može pre nego što dobije prethodno izričiti pristanak države kod koje se akredituje, otvoriti urede koji čine deo misije van mesta u kome je uspostavljena sama misija.

Član 13

1. Smatra se da je šef misije preuzeo svoje funkcije u državi kod koje se akredituje čim podnese akreditovana pisma ili čim notifikuje svoj dolazak i podnese prepis svojih akreditivnih pisama ministarstvu inostranih poslova države kod koje se akredituje, ili nekom drugom ministarstvu o kome bude dogovoreno, prema važećoj praksi u državi kod koje se akredituje, koja se mora primenjivati na jedinstven način.

2. Redosled podnošenja akreditivnih pisama ili prepisa tih pisama određuje se prema danu i času dolaska šefa misije.

Član 14

1. Šefovi misije dele se na tri klase, i to:

- a) ambasadore ili nuncije akreditovane kod šefova država i druge šefove misija odgovarajućeg ranga;
- b) poslanike, ministre ili internuncije akreditovane kod šefova država;
- c) otpravnike poslova akreditovane kod ministarstva inostranih poslova.

2. Nikakva razlika ne može se praviti između šefova misija na osnovu njihove klase, osim u pogledu prezeanse i etikete.

Član 15

Države se sporazumevaju o klasi kojoj treba da pripadaju šefovi njihovih misija.

Član 16

1. Šefovi misija dobijaju rang u svakoj klasi prema danu i času preuzimanja funkcija shodno članu 13.

2. Razmene akreditivnih pisama šefa misije koje ne povlače promene u klasi ne diraju u njegov rang prezeanse.

3. Ovaj član ne dira u običaje koje su ili koje će usvojiti država kod koje se akredituje u pogledu prezeanse predstavnika Svete Stolice.

Član 17

Šef misije saopštava ministarstvu inostranih poslova ili nekom drugom ministarstvu o kome bude dogovoreno red prezeanse članova diplomatskog osoblja misije.

Član 18

U svakoj državi postupak u pogledu prijema šefova misija treba da bude jednoobrazan za svaku klasu.

Član 19

1. Ako je mesto šefa misije upražnjeno, ili ako je šef misije sprečen da vrši svoje funkcije, otpravnik poslova *ad interim* dela privremeno kao šef misije. Ime otpravnika poslova *ad interim* saopštiće bilo šef misije bilo, u slučaju da je ovaj sprečen da to učini, ministarstvo inostranih poslova države koja akredituje – ministarstvu inostranih poslova države kod koje se akredituje ili nekom drugom ministarstvu koje bude ugovoreno.

2. U slučaju da u državi kod koje se akredituje nema nijednog člana diplomatskog osoblja, država koja akredituje može, uz saglasnost države kod koje se akredituje, odrediti nekog člana administrativnog i tehničkog osoblja, da upravlja tekućim administrativnim poslovima misije.

Član 20

Misija i njen šef imaju pravo da ističu zastavu i grb države koja akredituje na prostorije misije, uključujući i rezidenciju šefa misije, i na prevozna sredstva šefa misije.

Član 21

1. Država kod koje se akredituje mora bilo olakšati državi koja akredituje da na njenoj teritoriji, u okviru njenog zakonodavstva, stiče prostorije potrebne za njenu misiju, bilo pomoći državi koja akredituje da dođe do prostorija na neki drugi način.

2. Ona takođe mora, ako je potrebno, pomoći misijama da dobiju pristojne stanove za svoje članove.

Član 22

1. Prostorije misije su nepovredive. Organima države je dozvoljeno da u njih uđu samo uz pristanak šefa misije.

2. Država kod koje se akredituje ima specijalnu obavezu da preduzme sve potrebne mere da bi sprečila nasilan ulazak u prostorije misije ili njihovo oštećenje, narušavanje mira misije ili povredu njenog dostojanstva.

3. Prostorije misije, nameštaj i drugi predmeti koji se u njima nalaze, kao ni prevozna sredstva misije ne mogu biti predmet nikakvog pretresa, rekvizicije, zaplene ili mere izvršenja.

Član 23

1. Država koja akredituje i šef misije oslobođeni su svakog državnog, regionalnog ili komunalnog poreza i taksa za prostorije misije čiji su oni vlasnici ili zakupci, pod uslovom da se ne radi o porezima ili taksama koji se ubiraju kao naknada za posebno učinjene usluge.

2. Fiskalno oslobođenje predviđeno u ovom članu ne primenjuje se na takve poreze i takse ako, prema zakonodavstvu države kod koje se akredituje, one padaju na teret lica koje je saugovarač države koja akredituje ili šefa misije.

Član 24

Arhiva i dokumenti misije nepovredivi su u svako doba i ma gde se nalazili.

Član 25

Država kod koje se akredituje daje sve olakšice za obavljanje funkcija misije.

Član 26

Pod rezervom zakona i propisa koji se odnose na zone u koje je ulaz zabranjen ili posebno regulisan iz razloga nacionalne bezbednosti, država kod koje se akredituje obezbeđuje svim članovima misije slobodu putovanja i kretanja na svojoj teritoriji.

Član 27

1. Država kod koje se akredituje dozvoljava i štiti slobodno opštenje misije u sve službene svrhe. U opštenju sa vladom i sa drugim misijama i konzulatima države koja akredituje, ma gde se oni nalazili, misija može upotrebljavati sva odgovarajuća sredstva komunikacija, uključujući diplomatskog kurira i poruke kodeksom ili šifrom. Međutim, misija može postaviti i koristiti otpremnu radio-stanicu samo uz pristanak države kod koje se akredituje.

2. Službena prepiska misije je nepovrediva. Izraz „službena prepiska“ označava svaku prepisku koja se odnosi na misiju i njene funkcije.

3. Diplomatska valiza ne sme biti ni otvorena ni zadržana.

4. Paket koji čine diplomatsku valizu treba da nose vidne spoljne oznake svoje prirode i mogu sadržati samo diplomatske dokumente ili predmete za službenu upotrebu.

5. Država kod koje se akredituje štiti, u vršenju njegovih funkcija, diplomatskog kurira, koji mora imati službeni dokument kojim se potvrđuje njegovo svojstvo i označava broj paketa koji čine diplomatsku valizu. On uživa nepovredivost svoje ličnosti i ne može biti podvrgnut nikakvoj vrsti hapšenja ili pritvaranja.

6. Država koja akredituje, ili misija, može imenovati diplomatske kurire *ad hoc*. I u tom slučaju će se primenjivati odredbe stava 5 ovog člana, pod rezervom da će se imuniteti koji su tamo nabrojani prestati da se primenjuju čim kurir bude predao primaocu diplomatsku valizu koja mu je bila poverena.

7. Diplomatska valiza može se poveriti zapovedniku trgovačkog vazduhoplovstva koji treba da aterira na dozvoljeno mesto ulaska. Taj zapovednik mora biti snabdeven službenim dokumentom u kome je označen broj paketa koji čine diplomatsku valizu, ali se on ne smatra diplomatskim kurirrom. Misija može poslati nekog svog člana da direktno i slobodno

preuzme diplomatsku valizu iz ruku zapovednika vazduhoplova.

Član 28

Takse i dažbine koje ubira misija za službene radnje oslobođene su svakog poreza i takse.

Član 29

Ličnost diplomatskog agenta je neprikosnovena. On ne može biti podvrgnut nikakvoj vrsti hapšenja ili pritvora. Država kod koje se akredituje tretira ga s dužnim poštovanjem i preduzima sve razumne mere da bi sprečila nanošenje uvreda njegovoj ličnosti, njegovoj slobodi ili njegovom dostojanstvu.

Član 30

1. Privatan stan diplomatskog agenta uživa istu nepovredivost i istu zaštitu kao i prostorije misije.

2. Njegovi dokumenti, njegova prepiska i, pod rezervom stava 3 člana 31, njegova imovina takođe uživaju nepovredivost.

Član 31

1. Diplomatski agent uživa imunitet od krivičnog sudstva države kod koje se akredituje. On takođe uživa imunitet od građanskog i upravnog sudstva, osim kad se radi o:

- a) nekoj stvarnoj tužbi koja se odnosi na privatne nepokretnosti na teritoriji države kod koje se akredituje, osim ako diplomatski agent poseduje tu nepokretnost za račun države koja akredituje a za potrebe misije;
- b) tužbi koja se odnosi na nasleđe, u kojoj se diplomatski agent pojavljuje kao izvršilac testameta, administrator, naslednik ili legator po privatnoj osnovi a ne u ime države koja akredituje;
- c) tužbi koja se odnosi na slobodne profesije ili trgovačke delatnosti, ma kakva ona bila, koju vrši diplomatski agent u državi kod koje se akredituje, izvan svojih službenih funkcija.

2. Diplomatski agent nije obavezan da svedoči.

3. Nikakva mera izvršenja ne može se preduzeti protiv diplomatskog agenta, osim u slučajevima predviđenim u st. a), b) i c) tačke 1 ovog člana, i pod uslovom da se izvršenje može sprovesti a da se time ne vredi neprikosновенost njegove ličnosti ili stana.

4. Imunitet diplomatskog agenta od sudstva države kod koje se akredituje ne oslobađa tog agenta od sudstva države koja akredituje.

Član 32

1. Država koja akredituje može se odreći sudskog imuniteta diplomatskih agenata i lica koja uživaju imunitet na osnovu člana 37.

2. Odricanje mora uvek biti izrično.

3. Ako diplomatski agent ili lice koje uživa sudski imunitet na osnovu člana 37 pokrene sudski postupak, ono se više ne može pozivati na sudski imunitet u pogledu protivuzahteva neposredno vezanog za osnovni zahtev.

4. Odricanje od sudskog imuniteta u pogledu neke građanske tužbe ili zahteve u upravnom postupku ne smatra se da povlači odricanje od imuniteta u pogledu mera izvršenja presude, za koje je posebno odricanje.

Član 33

1. Pod rezervom odredaba stava 3 ovog člana, diplomatski agent se, u pogledu službe državi, oslobađa odredaba socijalnog osiguranja koje mogu biti na snazi u državi kod koje se akredituje.

2. Oslobođenje predviđeno u stavu 1 ovog člana primenjuje se isto tako na privatnu poslugu koja je u isključivoj službi diplomatskog agenta, pod uslovom:

- a) da se ne radi o državljanima ili licima koja imaju stalno prebivalište u državi; i
- b) da podleže odredbama socijalnog osiguranja koje mogu biti na snazi

u državi koja akredituje ili u nekoj trećoj državi.

3. Diplomatski agent koji ima u svojoj službi osoblje na koje se ne primenjuje oslobođenje predviđeno u stavu 2 ovog člana treba da poštuje obaveze koje poslodavcu nameću odredbe o socijalnom osiguranju države kod koje se akredituje.

4. Oslobođenje predviđeno u tač. 1 i 2 ovog člana ne isključuje dobrovoljno učešće u režimu socijalnog osiguranja države kod koje se akredituje, ako ta država dozvoljava takvo učešće.

5. Odredbe ovog člana ne diraju u ranije zaključene dvostrane ili višestrane sporazume o socijalnom osiguranju i ne sprečavaju buduće zaključivanje takvih sporazuma.

Član 34

Diplomatski agent oslobođen je svih poreza i taksa, ličnih ili stvarnih, državnih, regionalnih ili komunalnih, sa izuzetkom:

- a) posrednih poreza koji su po svojoj prirodi obično uključeni u cenu robe ili usluga;
- b) poreza i taksa na privatnu nepokretnu imovinu na teritoriji države kod koje se akredituje, osim ako je diplomatski agent poseduje za račun države koja akredituje a za potrebe misije;
- c) naslednih taksa koje ubira država kod koje se akredituje, pod rezervom odredaba tačke 4 člana 39;
- d) poreza i taksa na lične prihode koji potiču iz države kod koje se akredituje i poreza na kapital, koji se naplaćuju na ulaganja izvršena u trgovačka preduzeća čije je sedište u državi kod koje se akredituje;
- e) poreza i taksa koji se ubiraju kao naknada za posebne usluge;
- f) taksa za registraciju, sudskih, hipotekarnih i fiskalnih taksa, kad se radi o nepokretnoj imovini, pod rezervom odredaba člana 23.

Član 35

Država kod koje se akredituje oslobodiće diplomatske agente svih ličnih davanja, svake javne službe, ma kakve prirode ona bila, i vojnih nameta kao što su rekvizicije, kontribucije i vojni smeštaj.

Član 36

1. Prema odredbama svojih zakona i pravilnika koji mogu biti doneti, država kod koje se akredituje odobrava uvoz i oslobodjenje od carina, taksa i drugih dažbina, sem troškova uskladištenja, prevoza i troškova za slične usluge:

- a) predmete namenjene za službene potrebe misije;
- b) predmete namenjene za ličnu upotrebu diplomatskog agenta ili članova njegove porodice koji čine deo njegovog domaćinstva, uključujući i predmete namenjene za njegov smeštaj.

2. Diplomatski agent je oslobođen pregleda njegovog ličnog prtljaga, osim ako postoje ozbiljni razlozi da se veruje da taj prtljag sadrži predmete koji ne uživaju oslobodjenja o kojima je reč u tački 1 ovog člana, ili predmete čiji je uvoz ili izvoz zabranjen zakonodavstvom ili podleže karantinskim propisima države kod koje se akredituje. U takvom slučaju, pregled prtljaga se može vršiti samo u prisustvu diplomatskog agenta ili njegov ovlašćenog predstavnika.

Član 37

1. Članovi porodice diplomatskog agenta koji čine deo njegovog domaćinstva uživaju privilegije i imunitete pomenute u čl. 29 do 36, pod uslovom da nisu državljani države kod koje se akredituje.

2. Članovi administrativnog i tehničkog osoblja misije, kao i članovi njihove porodice koji čine deo njihovih domaćinstava uživaju, pod uslovom da nisu državljani države kod koje se akredituje, ili da u njoj nemaju svoje stalno prebivalište, privilegije i imunitete pomenute u čl. 29 do 35, s tim da se imunitet od građanskog i upravnog sudstva države kod koje se akredituje, pomenut u tački 1 člana 31,

ne primenjuje na postupke učinjene izvan vršenja njihovih funkcija. Oni takođe uživaju i privilegije pomenute u tački 1 člana 36 u pogledu predmeta uvezenih prilikom njihovog prvog doseljenja.

3. Članovi poslužnog osoblja misije koji nisu državljani države kod koje se akredituje ili koji nemaju u njoj stalno prebivalište, uživaju imunitet u pogledu postupaka učinjenih u vršenju svojih funkcija i oslobodjenje od poreza i taksa na plate koje primaju za svoju službu, kao i oslobodjenje predviđeno u članu 33.

4. Članovi privatne posluge članova misije koji nisu državljani države kod koje se akredituje ili koji u njoj nemaju stalno prebivalište oslobođeni su od poreza i taksa na plate koje primaju za svoju službu. U svakom drugom pogledu oni uživaju privilegije i imunitete samo u onoj meri koju dozvoljava država kod koje se akredituje. Međutim, država kod koje se akredituje treba svoju jurisdikciju nad tim licima da vrši tako da preterano ne ometa vršenje funkcija misije.

Član 38

1. Ako država kod koje se akredituje nije dala dopunske privilegije i imunitete, diplomatski agent koji ima državljanstvo te države ili koji ima u njoj stalno prebivalište uživa sudski imunitet i neprikosnovenost samo u pogledu službenih radnji učinjenih u vršenju svojih funkcija.

2. Ostali članovi osoblja misije i privatne posluge koji su državljani države kod koje se akredituje ili koji imaju u njoj stalno prebivalište uživaju privilegije i imunitete samo ako im ih priznaje ta država. Međutim, država kod koje se akredituje treba svoju jurisdikciju nad tim licima da vrši tako da preterano ne ometa vršenje funkcija misije.

Član 39

1. Svako lice koje ima pravo na privilegije i imunitete koristi se njima čim stupi na teritoriju države kod koje se akredituje radi preuzimanja svoje službe, ili, ako se već nalazi na toj teritoriji, čim je njegovo imenovanje notifikovano minis-

tarstvu inostranih poslova ili nekom drugom ministarstvu koje bude ugovoreno.

2. Kad se funkcije nekog lica koje uživa privilegije i imunitete okončaju, te privilegije i imuniteti, po pravilu, prestaju u trenutku kad to lice napušta zemlju ili po isteku razumnog roka koji mu je dat u tu svrhu, ali oni važe do tog trenutka čak i u slučaju oružanog sukoba. Međutim, imunitet ostaje za radnje koje to lice učini u vršenju svojih funkcija kao član misije.

3. U slučaju smrti nekog člana misije, članovi njegove porodice i dalje uživaju privilegije i imunitete na koje imaju pravo do isteka razumnog roka koji im je potreban da napuste teritoriju države kod koje se akredituje.

4. U slučaju smrti člana misije koji nije državljanin države kod koje se akredituje ili koji u njoj nema stalno prebivalište ili člana njegove porodice koji čini deo njegovog domaćinstva, država kod koje se akredituje odobrava iznošenje pokretne imovine preminulog, osim predmeta koji su stečeni u toj zemlji a čiji je izvoz zabranjen u trenutku smrti. Neće se naplaćivati nasledne takse na pokretnu imovinu koja se u državi kod koje se akredituje nalazi jedino zbog toga što se preminuli nalazio u toj državi kao član misije ili kao član porodice člana misije.

Član 40

1. Ako diplomatski agent prelazi preko teritorije ili se nađe na teritoriji neke treće države koja mu je izdala vizu na pasoš, ako je ta viza potrebna, da bi išao da preuzme svoje funkcije ili da bi se vratio na svoju službu, ili da bi se vratio u svoju zemlju, ta treća država će mu priznati neprikosnovenost i sve druge imunitete koji su potrebni da bi mu omogućila prolaz ili povratak. Ona će isto tako postupiti u pogledu članova njegove porodice koji uživaju privilegije i imunitete a koji prate diplomatskog agenta ili koji putuju odvojeno da bi se sastali s njim ili da bi se vratili u svoju zemlju.

2. U uslovima sličnim onima koji su predviđeni u tački 1 ovog člana, treće države ne treba da ometaju prolaz preko svoje teritorije članovima administrativnog i tehničkog osoblja ili poslužnom osoblju misije i članovima njihovih porodica.

3. Treće države daju prepisci i drugim službenim saopštenjima koji prelaze preko njihove teritorije, uključujući i poruke u kodeksu ili šifri, istu slobodu i zaštitu koje pruža i država kod koje se akredituje. One priznaju diplomatskim kuririma kojima je izdata viza, ako je potrebna, i diplomatskoj valizi u tranzitu istu nepovredivost i istu zaštitu koju je dužna da im prizna država kod koje se akredituje.

4. Obaveze trećih država na osnovu tač. 1, 2 i 3 ovog člana primenjuju se isto tako i na lica pomenuta u tim tačkama kao i na službena saopštenja i diplomatske valize kad se oni nađu na teritoriji treće države usled više sile.

Član 41

1. Ne dirajući u njihove privilegije i imunitete, sva lica koja uživaju te privilegije i imunitete dužna su da poštuju zakone i propise države kod koje se akredituje. Ona su takođe dužna da se ne mešaju u unutrašnje stvari te države.

2. Svi službeni poslovi sa državom kod koje se akredituje, a koje država koja akredituje poverava misiji, moraju se voditi sa ministarstvom inostranih poslova države kod koje se akredituje ili njegovim posredstvom, ili sa nekim ministarstvom o kome bude dogovoreno.

3. Prostorije misije ne smeju se upotrebljavati za ciljeve koji nisu u skladu sa funkcijama misije onako kako su određene ovom konvencijom ili drugim pravilima opšteg međunarodnog prava ili posebnim sporazumima na snazi između države koja akredituje i države kod koje se akredituje.

Član 42

Diplomatski agent ne sme vršiti u državi kod koje se akredituje profesional-

nu ili trgovačku delatnost radi lične zara-de.

Član 43

Funkcije diplomatskog agenta pres-taju između ostalog:

- a) notifikacijom države koja akredituje državi kod koje se akredituje da su funkcije diplomatskog agenta pres-tale;
- b) notifikacijom države kod koje se akredituje državi koja akredituje da, shodno stavu 2 člana 9, ta država odbija da prizna diplomatskog agen-ta za člana misije.

Član 44

Država kod koje se akredituje treba, čak i u slučaju oružanog sukoba, dati olakšice da bi omogućila licima koja uživaju privilegije i imunitete, osim državljanima države kod koje se akredituje, kao i članovima porodica tih lica, ma kog državljanstva oni bili, da napuste teritoriju u najkraćem mogućem roku. Ona naročito mora, ako je to potrebno, da im stavi na raspolaganje prevozna sredstva neophodna za njih i njihovu imovinu.

Član 45

U slučaju prekida diplomatskih od-nosa između dve države, ili ako je neka misija konačno ili privremeno opozvana:

- a) država kod koje se akredituje dužna je, čak i u slučaju oružanog sukoba, poštovati i štititi prostorije misije, kao i njenu imovinu i arhivu;
- b) država koja akredituje može poveriti na čuvanje prostorije misije, sa imo-vinom koja se u njima nalazi, kao i arhivu, nekoj trećoj državi koju prih-vata i država prijema;
- c) država koja akredituje može poveriti zaštitu svojih interesa i interesa svo-jih državljana nekoj trećoj državi ko-ju prihvata i država kod koje se ak-redituje.

Član 46

Uz prethodni pristanak države kod koje se akredituje, i na traženje neke treće države koja nema predstavništvo u toj

državi, država koja akredituje može pre-uzeti privremenu zaštitu interesa te treće države i njenih državljana.

Član 47

1. Primenjujući odredbe ove konven-cije, država kod koje se akredituje neće prihvatiti diskriminaciju između pojedinih država.

2. Međutim, neće se smatrati diskri-minacijom:

- a) ako država kod koje se akredituje primenjuje restriktivno neku odred-bu ove konvencije zbog toga što se ona tako primenjuje na njenu misiju u državi koja akredituje;
- b) ako pojedine države primenjuju uza-jamno, po običaju ili na osnovu spo-razuma, povoljniji postupak nego što to predviđaju odredbe ove kon-vencije.

Član 48

Ova konvencija biće otvorena za potpisivanje svim državama-članicama Organizacije ujedinjenih nacija ili neke specijalizovane ustanove, kao i svim državama članicama Statuta Međunarod-nog suda pravde i svakoj drugoj državi koju Generalna skupština Organizacije ujedinjenih nacija pozove da postane čla-nica konvencije, na sledeći način: do 31. oktobra 1961. godine u Saveznom minis-tarstvu inostranih poslova Austrije, a za-tim, do 31. marta 1962. godine, u sedištu Organizacije ujedinjenih nacija u Njujor-ku.

Član 49

Ova konvencija biće ratifikovana. Ratifikacioni instrumenti će biti depono-vani kod generalnog sekretara Organiza-cije ujedinjenih nacija.

Član 50

Ova konvencija ostaće otvorena za pristupanje svim državama koje pripadaju jednoj od četiri kategorije pomenute u članu 48. Instrumenti o pristupanju biće deponovani kod generalnog sekretara Or-ganizacije ujedinjenih nacija.

Član 51

1. Ova konvencija stupiće na snagu tridesetog dana posle dana deponovanja kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija dvadeset drugog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.

2. Za svaku državu koja bude ratifikovala konvenciju ili joj bude pristupila posle deponovanja dvadeset drugog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, konvencija će stupiti na snagu tridesetog dana posle deponovanja instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju te države.

Član 52

Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija notifikovaće svim državama koje pripadaju jednoj od četiri kategorije pomenute u članu 48:

- a) svako potpisivanje ove konvencije i deponovanje instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, shodno čl. 48, 49 i 50;
- b) dan stupanja ove konvencije na snagu, shodno članu 51.

Član 53

Original ove konvencije, čiji su engleski, kineski, španski, francuski i ruski tekst podjednako verodostojni, biće deponovan kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija, koji će dostaviti overene kopije svim državama koje pripadaju jednoj od četiri kategorije pomenute u članu 48.

U potvrdu čega su dole potpisani punomoćnici, propisno za to ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovu konvenciju.

Sačinjeno u Beču, osamnaestog aprila hiljadu devetsto šezdeset prve godine.

PROTOKOL SA FAKULTATIVNIM POTPISIVANJEM KOJI SE ODNOSI NA OBAVEZNO REŠAVANJE SPOROVA

Države-potpisnice ovog protokola i Bečke konvencije o diplomatskim odno-

sima, dalje u tekstu nazvane Konvencija“ koja je usvojena na Konferenciji Ujedinjenih nacija održanoj u Beču od 2. marta do 14. aprila 1961. godine,

izražavajući želju da, kad su one u pitanju, pribegavaju obaveznoj nadležnosti Međunarodnog suda pravde za rešavanje svih sporova u pogledu tumačenja ili primene Konvencije, osim kad strane usvoje po zajedničkom sporazumu i u razumnom roku, neki drugi način rešavanja,

složile su se u sledećem

Član I

Sporovi o tumačenju ili primeni Konvencije spadaju u obaveznu nadležnost Međunarodnog suda pravde, pred koji, po ovom osnovu svaka strana u sporu koja bude i sama članica ovog protokola može svojim podneskom izneti spor.

Član II

Strane mogu ugovoriti, u roku od dva meseca posle notifikacije jedne strane drugoj da po njenom mišljenju postoji spor, da zajednički, umesto da se obrate Međunarodnom sudu pravde, usvoje postupak pred nekim arbitražnim sudom. Kad taj rok istekne, svaka strana može, podneskom, izneti spor pred Međunarodni sud pravde.

Član III

1. Strane se takođe mogu sporazumeti, u istom roku od dva meseca, da pribegnu postupku konsiliacije pre nego što se obrate Međunarodnom sudu pravde.

2. Konsiliatorna komisija treba da saštavi svoje preporuke u roku od pet meseci posle svog obrazovanja. Ako ih strane u sporu ne prihvate tokom dva meseca posle njihovog proglašenja, svaka strana će biti slobodna da podneskom iznese spor pred Međunarodni sud pravde.

Član IV

Države članice Konvencije, Protokola sa fakultativnim potpisivanjem koji se tiče sticanja državljanstva i ovog protokola mogu u svako doba izjaviti da odredbe ovog protokola proširuju na sporove na-

stale usled tumačenja ili primene Protokola sa fakultativnim potpisivanjem koji se tiče sticanja državljanstva. Te izjave biće dostavljene generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija.

Član V

Ovaj protokol biće otvoren za potpisivanje svim državama koje budu postale članice Konvencije na sledeći način do 31. oktobra 1961. u Saveznom ministarstvu inostranih poslova Austrije, a posle toga, do 31. marta 1962. u sedištu Organizacije ujedinjenih nacija u Njujorku.

Član VI

Ovaj protokol biće ratifikovan. Ratifikacioni instrumenti biće deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Član VII

Ovaj protokol ostaće otvoren za pristupanje svim državama koje budu članice Konvencije. Instrumenti o pristupanju biće deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Član VIII

1. Ovaj protokol stupiće na snagu istog dana kad i Konvencija ili, ako je ovaj drugi datum dozniji tridesetog dana posle deponovanja kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija drugog ratifikacionog instrumenta protokola ili instrumenta o pristupanju tom protokolu.

2. Za svaku državu koja bude ratifikovala ovaj protokol ili mu bude pristupila posle njegovog stupanja na snagu shodno stavu 1 ovog člana, protokol će stupiti na snagu tridesetog dana posle deponovanja instrumenta te države o ratifikaciji ili pristupanju.

Član IX

Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija će obavestiti sve države koje mogu postati članice Konvencije:

- a) o potpisivanju ovog protokola i o deponovanju instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, shodno čl. V, VI i VII,

- b) o izjavama datim shodno članu IV ovog protokola,
- c) o danu stupanja na snagu ovog protokola, shodno članu VIII.

Član X

Original ovog protokola, čiji su engleski, kineski, španski, francuski i ruski tekst podjednako verodostojni, biće deponovan kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija, koji će dostaviti overene kopije svim državama o kojima je reč u članu V.

U potvrdu čega su dole potpisani punomoćnici, propisno za to ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovaj protokol.

Rađeno u Beču, osamnaestog aprila hiljadu devetsto šezdeset prve godine.

PROTOKOL SA FAKULTATIVNIM POTPISIVANJEM KOJI SE TIČE STICANJA DRŽAVLJANSTVA

Države potpisnice ovog protokola i Bečke konvencije o diplomatskim odnosima, dalje nazvane „Konvencija“, koja je usvojena na Konferenciji Ujedinjenih nacija održanoj u Beču od 2. marta do 14. aprila 1961. godine,

izražavajući želju da među sobom ustanove norme za sticanje državljanstva članova njihovih diplomatskih misija i članova njihovih porodica koji čine deo njihovog domaćinstva,

složile su se u sledećem:

Član I

U smislu ovog protokola, izraz „članovi misije“ ima smisao koji mu je dat u stavu b) člana I Konvencije, to jest označava „šefa misije i članove osoblja misije“.

Član II

Članovi misije koji nemaju državljanstvo države koja akredituje i članovi njihovih porodica koji čine deo njihovog do-

maćinstva ne stiču državljanstvo te države samim dejstvom njenog zakonodavstva.

Član III

Ovaj protokol biće otvoren za potpisivanje svim državama koje budu postale članice Konvencije na sledeći način do 31. oktobra 1961. godine u Saveznom ministarstvu inostranih poslova Austrije, a zatim do 31. marta 1962. godine, u Sedištu Organizacije ujedinjenih nacija u Njujorku.

Član IV

Ovaj protokol biće ratifikovan. Ratifikacioni instrumenti će biti deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Član V

Ovaj protokol ostaće otvoren za pristupanje svim državama koje budu postale članice Konvencije Instrumenti o pristupanju biće deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Član VI

1. Ovaj protokol stupiće na snagu istog dana kad i Konvencija ili, ako je ovaj drugi datum kasniji, tridesetog dana posle deponovanja kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija drugog instrumenta o ratifikaciji protokola ili instrumenta o pristupanju protokolu.

2. Za svaku državu koja bude ratifikovala ovaj protokol ili mu bude pristupila posle njegovog stupanja na snagu shodno stavu 1 ovog člana, protokol će stupiti na snagu tridesetog dana posle deponovanja instrumenta te države o ratifikaciji ili pristupanju.

Član VII

Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija obavestiće sve države koje mogu postati članice Konvencije:

- a) o potpisivanju ovog protokola i deponovanju instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, shodno čl. III, IV i V,
- b) o danu stupanja ovog protokola na snagu shodno članu VI.

Član VIII

Original ovog protokola, čiji su engleski, kineski, španski, francuski i ruski tekst počeđnako verodostojni, biće deponovan kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija, koji će dostaviti overene kopije svim državama o kojima je reč u članu III.

U potvrdu čega su dole potpisani punomoćnici, propisno za to ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovaj protokol.

Sačinjeno u Beču osamnaestog aprila hiljadu devetsto šezdeset prve godine.

5.2. Bečka konvencija o konzularnim odnosima⁹

Države ugovornice ove konvencije, *podsećajući* da su, već u davna vremena, uspostavljene konzularni odnosi između naroda,

svesne ciljeva i načela Povelje Ujedinjenih nacija o suverenoj jednakosti država, o očuvanju međunarodnog mira i bezbednosti i o razvoju prijateljskih odnosa među narodima,

imajući u vidu da je Konferencija Ujedinjenih nacija o diplomatskim odno-

sima o imunitetima usvojila Bečku konvenciju o diplomatskim odnosima koja je otvorena za potpisivanje 18. aprila 1961. godine,

uverene da će međunarodna konvencija o konzularnim odnosima, privilegijama i imunitetima takođe doprineti unapređivanju prijateljskih odnosa među zemljama, ma kako različiti bili njihovi ustavni i društveni sistemi,

9 Potpisana u Beču 24. aprila 1963. godine. Stupila na snagu 19. marta 1967, *Sl. list SFRJ (Međunarodni ugovori i drugi sporazumi)*, 5/66.

uverene da je cilj tih privilegija i imuniteta ne da se pružaju koristi pojedincima već da se obezbedi uspešno ispunjenje njihovih funkcija preko konzulata, a u ime njihovih država,

potvrđujući da će se pitanja koja nisu izričito rešena odredbama ove konvencije i dalje rešavati prema pravilima običajnog međunarodnog prava,

složile su se u sledećem:

Član 1

Definicije

1. U smislu ove konvencije sledeći izrazi označavaju kao što je niže utvrđeno:

- a) izraz „konzulat“ označava svaki generalni konzulat, konzulat, vicekonzulat ili konzularnu agenciju;
- b) izraz „konzularno područje“ označava teritoriju određenu konzulatu za vršenje konzularnih funkcija;
- c) izraz „šef konzulata“ označava lice koje je ovlašćeno da dela u tom svojstvu;
- d) izraz „konzularni funkcioner“ označava svako lice, podrazumevajući i šefa konzulata, koje je u tom svojstvu ovlašćeno da vrši konzularne funkcije;
- e) izraz „konzularni službenik“ označava svako lice koje vrši administrativne ili tehničke poslove konzulata;
- f) izraz „član poslužnog osoblja“ označava svako lice koje je zaposleno na poslužnim dužnostima u konzulatu;
- g) izraz „član konzulata“ označava konzularne funkcionere, konzularne službenike i članove poslužnog osoblja;
- h) izraz „članovi konzularnog osoblja“ označava konzularne funkcionere osim šefa konzulata, konzularne službenike i članove poslužnog osoblja;
- i) izraz „član privatne posluge“ označava lice koje je zaposleno is-

ključivo u privatnoj službi nekog člana konzulata;

- j) izraz „konzularne prostorije“ označava zgrade ili delove zgrada i okolno zemljište koji, ma ko bio njihov sopstvenik, služe isključivo za ciljeve konzulata;
- k) izraz „konzularna arhiva“ označava sve isprave, dokumente, prepisku, knjige, filmove, magnetofonske trake i registre konzulata, kao i materijal za šifriranje, kartoteke i namешtaj koji je namenjen njihovoj zaštiti i čuvanju.

2. Postoje dve vrste konzularnih funkcionera: karijerni i počasni konzularni funkcioneri. Odredbe druge glave ove konvencije odnose se na konzulate kojima rukovode karijerni konzularni funkcioneri; odredbe treće glave odnose se na konzulate kojima rukovode počasni konzularni funkcioneri.

3. Poseban položaj članova konzulata koji su državljani države prijema ili u njoj imaju svoje prebivalište regulisan je članom 71 ove konvencije.

Glava I KONZULARNI ODNOSI UOPŠTE

Deo I USPOSTAVLJANJE I VOĐENJE KONZULARNIH ODNOSA

Član 2

Uspostavljanje konzularnih odnosa

1. Uspostavljanje konzularnih odnosa između država vrši se na osnovu obostrane saglasnosti.

2. Saglasnost koja je data za uspostavljanje diplomatskih odnosa između dve države ima se smatrati da obuhvata, ako nije drukčije određeno, i saglasnost na uspostavljanje konzularnih odnosa.

3. Prekid diplomatskih odnosa ne povlači *ipso facto* i prekid konzularnih odnosa.

Član 3

Vršenje konzularnih funkcija

Konzulati obavljaju konzularne funkcije. Konzularne funkcije mogu obavljati i diplomatske misije saglasno odredbama ove konvencije.

Član 4

Otvaranje konzulata

1. Konzulat se može otvoriti na teritoriji države prijema samo uz njenu saglasnost.

2. Sedište konzulata, njegov rang i njegovo konzularno područje određuje država imenovanja i podleže odobrenju države prijema.

3. Država imenovanja može izvršiti naknadne promene sedišta konzulata, njegovog ranga ili njegovog konzularnog područja samo uz saglasnost države prijema.

4. Saglasnost države prijema je isto tako potrebna i u slučajevima da generalni konzulat ili konzulat žele da otvore vice-konzulat ili konzularnu agenciju u nekom mestu van onog u kojem se on sam nalazi.

5. Izričiti prethodni pristanak države prijema je isto tako potreban za otvaranje kancelarije, kao dela postojećeg konzulata, van mesta u kome je sedište konzulata.

Član 5

Konzularne funkcije

Konzularne funkcije se sastoje u:

- a) zaštitu, u državi prijema interesa države imenovanja i njenih državljana, fizičkih i pravnih lica, u granicama koje dopušta međunarodno pravo;
- b) pomaganju razvoja trgovinskih, ekonomskih, kulturnih i naučnih odnosa između države imenovanja i države prijema i unapređenju, na svaki drugi način, prijateljskih odnosa među njima u okviru odredaba ove konvencije;
- c) obaveštavanju svim dopuštenim sredstvima, o uslovima i razvoju trgovinskog, privrednog, kulturnog i

naučnog života države prijema, podnošenju izveštaja o ovome državi imenovanja i davanju obaveštenja zainteresovanima;

- d) izdavanju pasoša i putnih isprava državljanima države imenovanja, kao i viza i drugih odgovarajućih dokumenata licima koja žele da putuju u državu imenovanja;
- e) pružanju pomoći i potpore državljanima, fizičkim i pravnim licima, države imenovanja;
- f) delanju u svojstvu javnog beležnika i službenika građanskog stanja i vršenju sličnih funkcija, kao i vršenju izvesnih funkcija administrativne prirode, ukoliko se tome ne protive zakoni i propisi države prijema;
- g) zaštiti interesa državljana države imenovanja, fizičkih i pravnih lica, u pogledu nasleđivanja na teritoriji države prijema, u skladu sa zakonima i propisima države prijema;
- h) zaštiti, u granicama određenim zakonima i propisima države prijema, interesa maloletnih i poslovno nesposobnih lica, državljana države imenovanja, naročito u slučajevima kada se za njih zahteva ustanovljenje starateljstva (tutele i kuratele);
- i) pod rezervom prakse i postupka na snazi u državi prijema, zastupanju državljana države imenovanja ili preduzimanju mera za obezbeđenje odgovarajućeg zastupanja pred sudovima ili drugim organima države prijema kako bi se tražilo u skladu sa zakonima i propisima države prijema, usvajanje privremenih mera radi očuvanja prava i interesa tih državljana u slučajevima kada ovi, zbog odsutnosti ili iz drugih razloga, ne mogu blagovremeno braniti svoja prava i interese;
- j) dostavljanju sudskih i vanskudskih akata ili izvršavanju zamolnica u skladu sa međunarodnim sporazumima na snazi ili, ukoliko takvi spo-

razumi ne postoje, na svaki drugi način koji je u saglasnosti sa zakonima i propisima države prijema;

- k) vršenju prava kontrole i inspekcije, predviđenih zakonima i propisima države imenovanja, nad pomorskim i rečnim brodovima koji imaju nacionalnost države imenovanja, nad avionima upisanim u toj državi, kao i nad njihovom posadom;
- l) pružanju pomoći brodovima, lađama i avionima pomenutim u stavu k) ovog člana kao i njihovoj posadi; primanju izjava o putovanju ovih brodova i lađa, ispitivanju i viziranju brodskih papira i ne dirajući u nadležnost organa države prijema u vršenju anketa povodom incidenata nastalih za vreme njihovog puta i rešavanju svih sporova između zapovednika broda, oficira i mornara, ukoliko ih na to ovlašćuju zakoni i propisi države imenovanja;
- m) vršenju svih drugih funkcija koje država imenovanja poveri konzulatu, a koje zakoni i propisi države prijema ne zabranjuju, ili kojima se država prijema ne protivi ili koje su pomenute u međunarodnim sporazumima na snazi između države imenovanja i države prijema.

Član 6

Vršenje konzularnih funkcija van konzularnog područja

U posebnim okolnostima konzularni funkcioner može, uz saglasnost države prijema, obavljati svoje funkcije izvan svog konzularnog područja.

Član 7

Vršenje konzularnih funkcija u trećoj državi

Država imenovanja može, po notifikaciji zainteresovanim državama, ukoliko se ni jedna od zainteresovanih država tome izričito ne protivi, ovlastiti konzulat otvoren u jednoj državi da preuzme vršenje konzularnih funkcija u nekoj drugoj državi.

Član 8

Vršenje konzularnih funkcija za račun treće države

Pošto o tome obavesti državu prijema i ako se ova tome ne protivi konzulat države imenovanja može vršiti konzularne funkcije u državi prijema za račun neke treće države.

Član 9

Klase šefova konzulata

1. Šefovi konzulata se dele na četiri klase, i to:

- a) generalne konzule;
- b) konzule;
- c) vice-konzule;
- d) konzularne agente.

2. Tačka 1 ovog člana ni u čemu ne ograničava pravo na koje strane ugovornice da odredi nazive konzularnih funkcionera koji nisu šefovi konzulata.

Član 10

Imenovanje i prihvatanje šefova konzulata

1. Šefove konzulata imenuje država imenovanja a vršenje funkcija im odobrava država prijema.

2. Pod rezervom odredaba ove konvencije, način imenovanja i prihvatanja šefa konzulata utvrđuje se zakonima, propisima i praksom države imenovanja i države prijema.

Član 11

Patentno pismo ili notifikacija o imenovanju

1. Šef konzulata dobija od države imenovanja dokument u obliku patentnog pisma (*lettre de provision*) ili nekog sličnog akta, koji se izdaje za svako imenovanje, u kome se potvrđuje njegovo svojstvo i navodi, po pravilu, ime i prezime konzula, njegova kategorija i konzularna klasa, konzularno područje i sedište konzulata.

2. Država imenovanja dostaviće diplomatskim ili drugim pogodnim putem patentno pismo ili sličan akt vladi države na čijoj teritoriji šef konzulata treba da vrši svoje funkcije.

3. Ukoliko to država prijema prihvata, patentno pismo ili sličan akt mogu biti zamenjeni notifikacijom koja sadrži podatke predviđene tačkom 1 ovog člana.

Član 12

Egzekvatura

1. Šefu konzulata dozvoljava se da vrši svoje funkcije kad dobije od države prijema ovlašćenje zvano egzekvatura“, bez obzira kakva je forma ovog ovlašćenja.

2. Država koja odbije da izda egzekvaturu nije dužna da saopšti razloge svog odbijanja državi imenovanja.

3. Pod rezervom odredaba čl. 13 i 15 šef konzulata ne može stupiti na dužnost pre nego što dobije egzekvaturu.

Član 13

Privremeno ovlašćenje šefovima konzulata

U očekivanju izdavanja egzekvature, šefu konzulata se može privremeno dozvoliti da vrši svoje funkcije. U tom slučaju imaju se primenjivati odredbe ove konvencije.

Član 14

Notifikacija vlastima konzularnog područja

Od momenta kad se konzulu dozvoli čak i privremeno, da vrši svoje funkcije, država prijema je obavezna da o tome odmah obavesti nadležne vlasti konzularnog područja. Ona je isto tako obavezna da se stara o preduzimanju svih potrebnih mera kako bi šef konzulata mogao da obavlja svoje dužnosti i da uživa tretman koji predviđaju odredbe ove konvencije.

Član 15

Privremeno vršenje funkcija šefa konzulata

1. Ako je šef konzulata sprečen da vrši svoje funkcije ili ako je njegovo mesto upražnjeno, vršilac dužnosti *ad interim* može privremeno da dela kao šef konzulata.

2. Prezime i ime vršioca dužnosti *ad interim* saopštiće bilo diplomatsko predstavništvo države imenovanja bilo, ako u

državi prijema nema diplomatskog predstavništva države imenovanja, šef konzulata, bilo u slučaju da je ovaj sprečen da to učini, koji drugi nadležni organ države imenovanja ministarstvu inostranih poslova države prijema ili organu koji to ministarstvo odredi. Po pravilu, ovo saopštenje treba da bude unapred učinjeno. Država prijema može usloviti svojim pristankom prihvatanje za vršioca dužnosti *ad interim* nekog lica koje nije ni diplomatski ni konzularni funkcioner države imenovanja u državi prijema.

3. Nadležne vlasti države prijema treba da pruže pomoć i zaštitu vršiocu dužnosti *ad interim*. Za vreme njegove uprave na njega se primenjuju odredbe ove konvencije jednako kao i na šefa konzulata o kome se radi. Međutim, država prijema nije obavezna da vršiocu dužnosti *ad interim* prizna olakšice, privilegije i imunitete za koje šef konzulata, da bi ih uživao, mora da ispunjava uslove koje vršilac dužnosti *ad interim* ne ispunjava.

4. U slučaju kada država imenovanja odredi člana diplomatskog osoblja u državi prijema za vršioca dužnosti *ad interim* u uslovima predviđenim tačkom 1 ovog člana on i dalje uživa diplomatske privilegije i imunitete ako se tome ne protivi država prijema.

Član 16

Red prvenstva među šefovima konzulata

1. Šefovi konzulata dobijaju rang u svakoj klasi prema datumu izdavanja egzekvature.

2. Međutim, u slučaju kada je šefu konzulata dozvoljeno privremeno da vrši svoje funkcije pre nego što je dobio egzekvaturu, datum ove privremene dozvole određuje red prvenstva; ovaj redosled ostaje i posle izdavanja egzekvature.

3. Red prvenstva između dva ili više šefova konzulata koji su dobili egzekvaturu ili privremenu dozvolu istog dana određuje se prema datumu podnošenja njihovog patentnog pisma ili sličnog akta

ili prema datumu notifikacije državi prije-
ma predviđenoj u tački 3 člana 11.

4. Vršioći dužnosti šefa *ad interim* dobijaju rang posle svih šefova konzulata. Između sebe oni dobijaju rang prema danu preuzimanja dužnosti *ad interim* i prema datumu notifikacija izvršenih na osnovu tačke 2 člana 15.

5. Počasni konzularni funkcioneri šefovi konzulata dobijaju rang u svakoj klasi posle karijernih šefova konzulata, u redosledu i prema pravilima utvrđenim u prethodnim tačkama.

6. Šefovi konzulata imaju prvenstvo pred konzularnim funkcionerima koji nemaju to svojstvo.

Član 17

Vršenje diplomatskih akata od strane konzularnih funkcionera

1. U državi u kojoj država imenovanja nema diplomatske misije i u kojoj je ne zastupa diplomatska misija neke treće države konzularni funkcioner može, uz saglasnost države prijema, biti određen da vrši diplomatske akte bez povrede svog konzularnog statusa. Vršenje tih akata ne daje konzularnom funkcioneru nikakvo pravo na diplomatske privilegije i imunitete.

2. Konzularni funkcioner može, po notifikaciji državi prijema, biti određen da predstavlja državu imenovanja kod bilo koje međuvladine organizacije. Kad postupa u tom svojstvu on ima pravo na sve privilegije i imunitete koje međunarodno običajno pravo ili međunarodni sporazumi priznaju predstavniku kod neke međuvladine organizacije; međutim u pogledu ma koje konzularne funkcije koju on vrši on nema pravo na sudski imunitet širi od onog koji svaki konzularni funkcioner uživa na osnovu ove konvencije.

Član 18

Imenovanje istog lica od strane dve ili više država za konzularnog funkcionera

Dve ili više država mogu, uz saglasnost države prijema, imenovati isto

lice za konzularnog funkcionera u toj državi.

Član 19

Imenovanje članova konzularnog osoblja

1. Pod rezervom odredaba čl. 20, 22 i 23 država imenovanja imenuje po svom nahodjenju članove konzularnog osoblja.

2. Država imenovanja saopštava državi prijem dosta ranije prezime i ime, kategoriju i klasu svih konzularnih funkcionera, sem šefa konzulata, kako bi država prijema mogla, ako to želi, koristiti prava koja joj pruža tačka 3 člana 23.

3. Država imenovanja može, ako to zahtevaju njeni zakoni i propisi tražiti od države prijema da izda egzekvaturu konzularnom funkcioneru koji nije šef konzulata.

4. Država prijema može, ako to zahtevaju njeni zakoni i propisi, dati egzekvaturu konzularnom funkcioneru koji nije šef konzulata.

Član 20

Broj osoblja konzulata

Ako ne postoji izričit sporazum o broju osoblja konzulata, država prijema može zahtevati da se taj broj kreće u granicama onoga što se smatra razumnim i normalnim s obzirom na okolnosti i uslove koji vladaju u konzularnom području i na potrebe konzulata o kome se radi.

Član 21

Red prvenstva između konzularnih funkcionera jednog konzulata

Diplomatska misija države imenovanja ili, ako takve misije nema u državi prijema, šef konzulata saopštava ministarstvu inostranih poslova države prijema ili organu koji to ministarstvo odredi red prvenstva između funkcionera konzulata i sve donete izmene u tome.

Član 22

Državljanstvo konzularnih funkcionera

1. Konzularni funkcioneri će, u načelu, biti državljani države imenovanja.

2. Konzularni funkcioneri se mogu birati među državljanima države prijema samo uz izričitu saglasnost te države, koja može u svako doba povući svoju saglasnost.

3. Država prijema može sebi pridržati isto pravo u pogledu državljana neke treće države koji nisu državljan i države imenovanja.

Član 23

Lice oglašeno kao persona non grata

1. Država prijema može u svako doba obavestiti državu imenovanja da je neki konzularni funkcioner *persona non grata* ili da ma koji drugi član konzularnog osoblja nije prihvatljiv. Država imenovanja će tada opozvati lice u pitanju ili će okončati njegove funkcije u tom konzulatu, prema slučaju.

2. Ako država imenovanja odbije da izvrši ili ne izvrši u razumnom roku obaveze koje preuzima shodno tački 1 ovog člana, država prijema može, shodno slučaju, povući egzekvaturu za lice u pitanju ili prestati da ga smatra članom konzularnog osoblja.

3. Lice imenovano za člana nekog konzulata može biti oglašeno kao neprihvatljivo pre nego što stigne na teritoriju države prijema ili, ako se ono već tu nalazi, pre nego što preuzme funkcije u konzulatu. U takvom slučaju država imenovanja treba da povuče imenovanje.

4. U slučajevima pomenutim u tač. 1 i 3 ovog člana, država prijema nije dužna da saopšti državi imenovanja razloge svoje odluke.

Član 24

Notifikacija državi prijema o imenovanjima, dolascima i odlascima

1. Ministarstvo inostranih poslova države prijema ili neki drugi organ koji ono odredi biće obavješteni o:

- a) naimenovanju članova konzulata, njihovom dolasku u konzulat posle imenovanja, kao i o njihovom konačnom odlasku ili prestanku njihovih funkcija, kao i o svakoj promeni

njihovog statusa za vreme njihovog službovanja u konzulatu;

- b) dolasku i konačnom odlasku lica koje pripada porodici nekog člana konzulata koje živi u njegovom domaćinstvu, i kad je to slučaj, o činjenici da je neko lice postalo ili prestalo da bude član porodice;
- c) dolasku ili konačnom odlasku članova privatne posluge i, kad je to slučaj, o prestanku njihove službe u tom svojstvu;
- d) uzimanju u službu ili otpuštanju lica nastanjenih u državi prijema u svojstvu članova konzulata ili u svojstvu privatne posluge s pravom na privilegije i imunitete.

2. Kad god je to moguće, treba isto tako prethodno obavestiti o dolasku i konačnom odlasku.

Deo II

PRESTANAK KONZULARNIH FUNKCIJA

Član 25

Prestanak funkcija člana konzulata

Funkcije člana konzulata prestaju naročito:

- a) saopštenjem države imenovanja državi prijema da su prestale njegove funkcije;
- b) povlačenjem egzekvature;
- c) saopštenjem države prijema državi imenovanja da je prestala da smatra lice u pitanju članom konzularnog osoblja.

Član 26

Odlazak sa teritorije države prijema

Država prijema treba, čak i u slučaju oružanog sukoba, da odobri članovima konzulata i privatne posluge koji nisu državljan i države prijema, kao i članovima njihovih porodica koji žive u njihovom domaćinstvu, ma čiji državljan i oni bili, vreme i olakšice koji su im potrebni da bi pripremili svoj odlazak i napustili njenu

teritoriju u najkraćem mogućem roku po prestanku njihovih funkcija. Ona je, u slučaju potrebe, posebno dužna da im stavi na raspolaganje potrebna prevozna sredstva, kako za njih same tako i za njihovu imovinu, osim za imovinu stečenu u državi prijema čiji je izvoz zabranjen u vreme odlaska.

Član 27

Zaštita konzularnih prostorija i arhive i interesa države imenovanja u izuzetnim okolnostima

1. U slučaju prekida konzularnih odnosa između dve države:

- a) država prijema je dužna, čak i u slučaju oružanog sukoba, poštovati i štiti konzularne prostorije kao i imovinu konzulata i konzularnu arhivu;
- b) država imenovanja može poveriti na čuvanje konzularne prostorije kao i imovinu koja se u njima nalazi i konzularnu arhivu, nekoj trećoj državi koju prihvata i država prijema;
- c) država imenovanja može poveriti zaštitu svojih interesa i interesa svojih državljana nekoj trećoj državi koju prihvata i država prijema.

2. U slučaju privremenog ili konačnog zatvaranja konzulata primenjivaće se odredbe stava a) tačke 1 ovoga člana. Osim toga:

- a) ako država imenovanja, iako bez diplomatskog predstavnništva u državi prijema, ima neki drugi konzulat na teritoriji ove države, taj konzulat može preuzeti čuvanje prostorija zatvorenog konzulata, imovine koja se u njima nalazi i konzularne arhive, kao i uz saglasnost države prijema vršenje konzularnih funkcija na području tog konzulata; ili
- b) ako država imenovanja nema ni diplomatske misije ni drugih konzulata u državi prijema, primenjivaće se odredbe st. b) i c) tačke 1 ovog člana.

Glava II

OLAKŠICE, PRIVILEGIJE I IMUNITETI KONZULATA, KARIJERNIH KONZULARNIH FUNKCIONERA I DRUGIH ČLANOVA KONZULATA

Deo I

OLAKŠICE, PRIVILEGIJE I IMUNITETI KOJI SE ODOSE NA KONZULAT

Član 28

Olakšice koje se daju konzulatu za njegovu delatnost

Država prijema daje sve olakšice za obavljanje funkcija konzulata.

Član 29

Upotreba nacionalne zastave i grba

1. Država imenovanja ima pravo da upotrebljava svoju nacionalnu zastavu i svoj grb u državi prijema shodno odredbama ovog člana.

2. Nacionalna zastava države imenovanja može se istaći i državni grb stavljati na zgradu konzulata i na ulazna vrata, kao i na rezidenciju šefa konzulata i na njegova prevozna sredstva kad se ova koriste za službene potrebe.

3. U vršenju prava priznatog ovim članom vodiće se računa o zakonima, propisima i praksi države prijema.

Član 30

Prostorije

1. Država prijema je dužna bilo da omogućiti državi imenovanja da na njenoj teritoriji, u okviru njenih zakona i propisa, stekne potrebne prostorije za konzulat, bilo da joj pomogne da na neki drugi način dođe do prostorija.

2. Ona je takođe dužna da pomogne ako je potrebno, konzulatu da dođe do odgovarajućih stanova za svoje članove.

Član 31

Nepovredivost konzularnih prostorija

1. Prostorije konzulata su nepovredive kako je predviđeno ovim članom.

2. Organima države prijema dozvoljeno je da uđu u one konzularne prostorije koje konzulat koristi isključivo za potrebe svog rada samo uz pristanak šefa konzulata, lica koje on odredi ili šefa diplomatske misije države imenovanja. Međutim, u slučaju požara ili druge nesreće koja zahteva hitne zaštitne mere pristanak šefa konzulata se može smatrati dobivenim.

3. Pod rezervom odredaba tačke 2 ovog člana, država prijema ima posebnu obavezu da preduzme sve potrebne mere da bi sprečila nasilan ulazak u prostorije konzulata ili njihovo oštećenje, narušavanje mira konzulata ili povredu njegovog dostojanstva.

4. Prostorije konzulata, nameštaj u njima i imovina konzulata kao i njegova prevozna sredstva ne mogu biti predmet nikakve rekvizicije, u svrhe narodne odbrane ili javne koristi. U slučaju da je potrebna eksproprijacija u te svrhe, preduzeće se sve potrebne mere kako bi se izbeglo ometanje vršenja konzularnih funkcija, a brza odgovarajuća i efektivna odšteta će se isplatiti državi imenovanja.

Član 32

Fiskalno oslobađanje konzularnih prostorija

1. Konzularne prostorije i rezidencija karijernog šefa konzulata čiji je sopstvenik ili iznajmilac država imenovanja ili koje drugo lice koje postupa u ime te države oslobođeni su svih poreza i taksa bilo kakve prirode, državnih, regionalnih, ili komunalnih, ukoliko se ne radi o taksama koje se ubiraju kao naknada za učinjene posebne usluge.

2. Fiskalno oslobađanje predviđeno u tački 1 ovog člana ne primenjuje se na takve poreze i takse ako, prema zakonima i propisima države prijema, padaju na teret lica koje je saugovarač države imenovanja ili lica koje postupa u ime te države.

Član 33

Nepovredivost konzularne arhive i dokumenata

Konzularna arhiva i dokumenti su nepovredivi u svako doba i ma gde se nalazili.

Član 34

Sloboda kretanja

Pod rezervom svojih zakona i propisa koji se odnose na zone u koje je ulazak zabranjen ili posebno regulisan iz razloga nacionalne bezbednosti, država prijema obezbeđuje na svojoj teritoriji svim članovima konzulata slobodu putovanja i kretanja.

Član 35

Sloboda opštenja

1. Država prijema dozvoljava i štiti slobodno opštenje konzulata za sve službene svrhe. U opštenju sa vladom, sa diplomatskim misijama i drugim konzulatima države imenovanja, ma gde se oni nalazili, konzulat može upotrebljavati sva odgovarajuća sredstva opštenja, uključujući diplomatske ili konzularne kurire, diplomatsku ili konzularnu valizu i poruke kodeksom ili šifrom. Međutim, konzulat može postaviti i koristiti otpremnu radio-stanicu samo uz pristanak države prijema.

2. Službena prepiska konzulata je nepovrediva. Izraz „službena prepiska“ označava svaku prepisku koja se odnosi na konzulat i njegove funkcije.

3. Konzularna valiza ne sme biti ni otvorena ni zadržana. Međutim, ako nadležni organi države prijema imaju ozbiljnih povoda da veruju da valiza sadrži i druge predmete osim prepiske, dokumenta i predmeta o kojima je reč u tački 4 ovog člana, oni mogu tražiti da valizu otvori u njihovom prisustvu ovlašćeni predstavnik države imenovanja. Ako organi pomenute države odbiju traženje, valiza se vraća u mesto porekla.

4. Paketi koji čine konzularnu valizu treba da nose spoljne vidne oznake svoje

prirode i mogu sadržati samo službenu prepisku, kao i dokumenta ili predmete isključivo za službenu upotrebu.

5. Konzularni kurir mora biti snabdeven službenim dokumentom kojim se potvrđuje njegovo svojstvo i označava broj paketa koji čine konzularnu valizu. Osim ako država prijema na to pristane, on ne može biti ni državljanin države prijema ni – osim ako je državljanin države imenovanja – imati prebivalište u državi prijema. Država prijema štiti konzularnog kurira u vršenju njegovih funkcija. On uživa nepovredivost svoje ličnosti i ne može biti podvrgnut nikakvoj vrsti hapšenja ili pritvaranja.

6. Država imenovanja, njene diplomatske misije i njeni konzulati mogu odrediti konzularne kurire *ad hoc*. U tom slučaju odredbe tačke 5 ovog člana se isto tako primenjuju, pod uslovom da imuniteti koji su tu pomenuti prestanu da se primenjuju čim kurir bude predao primocu konzularnu valizu koja mu je poverena.

7. Konzularna valiza se može poveriti zapovedniku broda ili trgovačkog vazduhoplova koji treba da stigne na dozvoljeno mesto ulaska. Taj zapovednik mora biti snabdeven službenim dokumentom u kome je označen broj paketa koji čine konzularnu valizu, ali se on ne smatra konzularnim kurikom. Po sporazumu sa nadležnim lokalnim organima konzulat može poslati nekog od svojih članova da neposredno i slobodno preuzme valizu iz ruku zapovednika broda ili vazduhoplova.

Član 36

Opštenje sa državljanima države imenovanja

1. U cilju olakšanja vršenja konzularnih funkcija u odnosu na državljane države imenovanja:

- a) konzularni funkcioneri moraju imati slobodu da opšte sa državljanima države imenovanja i da odlaze kod ovih. Državljanima države imenovanja moraju imati slobodu da opšte sa

konzularnim funkcionerima i da odlaze kod njih;

- b) ako zainteresovani to traži, nadležni organi će obavestiti, bez odlaganja, konzulat države imenovanja ako je na njegovom konzularnom području državljanin te države uhapšen, zatvoren, stavljen u pritvor, ili zadržan na ma koji drugi način. Oni će isto tako bez odlaganja dostaviti konzulatu svako saopštenje koje mu je uputilo lice koje je uhapšeno, zatvoreno, pritvoreno ili na drugi način zadržano. Ti organi moraju bez odlaganja obavestiti zainteresovanog o njegovim pravima na osnovu ovog stava;
- c) konzularni funkcioneri imaju pravo da posete državljanina države imenovanja koji je zatvoren, pritvoren ili zadržan na drugi način, da razgovaraju i da se dopisuju sa njim i da vode računa da bude zastupan pred sudom. Oni imaju isto tako pravo i da posete državljanina države imenovanja koji je, na osnovu sudske presude, zatvoren ili zadržan na njihovom konzularnom području. Međutim, konzularni funkcioneri treba da se uzdržavaju od posredovanja u korist državljanina koji je zatvoren ili stavljen u pritvor ili zadržan na koji drugi način ako se zainteresovani tome izričito protivi.

2. Prava predviđena u tački 1 ovog člana treba da se vrše u granicama zakona i propisa države prijema, ali s tim da ti zakoni i propisi treba da dopuštaju potpuno ostvarenje ciljeva za koje su prava data na osnovu ovog člana.

Član 37

Obaveštenja u slučaju smrti, starateljstva tutele ill kuratele, brodoloma i vazduhoplovnih nesreća

Ako nadležni organi države prijema poseduju odgovarajuća obaveštenja, oni su dužni:

- a) da u slučaju smrti državljanina države imenovanja odmah obaveste konzulat na čijem se području dogodio smrtni slučaj;
- b) da saopšti bez odlaganja nadležnom konzulatu sve slučajeve gde bi trebalo postaviti tutora ili kuratora za maloletnog ili poslovno nesposobnog državljanina države imenovanja. Međutim, rezerviše se pravo primene zakona i propisa države prijema u pogledu naimenovanja tog tutora ili kuratora;
- c) da obavesti bez odlaganja konzulat koji je najbliži mestu nesreće u slučaju kad pomorski ili rečni brod koji ima državljanstvo države imenovanja pretrpi brodolom ili se nasuče u teritorijalnom moru ili unutrašnjim vodama države prijema ili kad vazduhoplov registrovan u državi imenovanja pretrpi nesreću na teritoriji države prijema.

Član 38

*Opštenje sa organima
države prijema*

U vršenju svojih funkcija, konzularni funkcioneri se mogu obraćati:

- a) lokalnim nadležnim vlastima svog konzularnog područja;
- b) centralnim nadležnim vlastima države prijema ako i ukoliko to dopuštaju zakoni, propisi i praksa države prijema ili međunarodni sporazumi o tom predmetu.

Član 39

*Konzularne
dažbine i takse*

1. Konzulat može naplaćivati na teritoriji države prijema dažbine i takse koje se za konzularne akte predviđaju zakonima i propisima države imenovanja.

2. Svote ubrane kao dažbine i takse predviđene u tački 1 ovog člana i potvrde koje se za njih izdaju oslobođeni su svih poreza i taksa u državi prijema.

Deo II

OLAKŠICE, PRIVILEGIJE I
IMUNITETI KOJI SE ODOSE
NA KARIJERNE KONZULARNE
FUNKCIONERE I DRUGE
ČLANOVE KONZULATA

Član 40

Zaštita konzularnih funkcionera

Država prijema će postupati prema konzularnim funkcionerima sa dužnim poštovanjem, preduzeće sve odgovarajuće mere da bi se sprečila svaka povreda njihove ličnosti, slobode i dostojanstva.

Član 41

*Lična nepovredivost konzularnih
funkcionera*

1. Konzularni funkcioneri mogu biti stavljeni u zatvor ili pritvor samo u slučaju teškog krivičnog dela, i to samo na osnovu odluke nadležne sudske vlasti.

2. Osim u slučaju predviđenom u tački 1 ovog člana, konzularni funkcioneri ne mogu biti hapšeni niti podvrgnuti u bilo kom drugom obliku ograničenju lične slobode, izuzev kad se radi o izvršenju pravnosnažne sudske odluke.

3. Ako se povede krivični postupak protiv konzularnog funkcionera, ovaj je dužan da se pojavi pred nadležnim organima. Međutim, postupak treba da bude vođen sa dužnim poštovanjem prema konzularnim funkcionerima i, osim u slučaju predviđenom u tački 1 ovog člana, na način kako bi se što je moguće manje ometalo vršenje konzularnih funkcija. Ako je, u okolnostima pomenutim u tački 1 ovog člana, nastala potreba da se neki konzularni funkcioner stavi u pritvor, postupak protiv njega mora se otvoriti u najkraćem roku.

Član 42

*Obaveštenje u slučaju hapšenja, pritvora
ili gonjenja*

U slučaju hapšenja ili pritvaranja člana konzularnog osoblja ili pokretanja krivičnog postupka protiv njega, država prijema je dužna da o tome u najkraćem

roku obavesti šefa konzulata. Ako se ove mere odnose na šefa konzulata država prijema treba o tome diplomatskim putem da obavesti državu imenovanja.

Član 43

Sudski imunitet

1. Konzularni funkcioneri i konzularni službenici ne podležu nadležnosti sudskih i upravnih organa države prijema za dela izvršena u obavljanju konzularnih funkcija.

2. Međutim, odredbe tačke 1 ovog člana ne primenjuju se u slučaju građanskog postupka:

- a) pokrenutog na osnovu ugovora koji je neki konzularni funkcioner ili konzularni službenik zaključio ali ne izričito ili prećutno kao punomoćnik države imenovanja; ili
- b) koji je pokrenulo neko treće lice za štetu nastalu iz nezgode koju je u državi prijema prouzrokovalo neko vozilo, brod ili vazduhoplov.

Član 44

Obaveza svedočenja

1. Članovi konzulata mogu biti pozvani da svedoče u sudskom i upravnom postupku. Konzularni službenici i članovi poslužnog osoblja ne treba da odbiju da svedoče, osim u slučajevima pomenutim u tački 3 ovog člana. Ako konzularni funkcioner odbije da svedoči, nikakva prinudna mera ili neka druga sankcija ne može se primeniti protiv njega.

2. Organ koji poziva na svedočenje treba da izbegava da ometa konzularnog funkcionera u vršenju njegovih funkcija. On može da primi svedočenje konzularnog funkcionera u njegovom stanu ili u konzulatu ili da prihvati njegovu pismenu izjavu, kad god je to moguće.

3. Članovi konzulata nisu dužni da svedoče o činjenicama koje se odnose na vršenje njihovih funkcija niti da pokazuju prepisku i zvanična dokumenta koja se toga tiču. Oni isto tako imaju pravo da odbiju da svedoče kao veštaci o domaćem zakonodavstvu države imenovanja.

Član 45

Odricanje od privilegija i imuniteta

1. Država imenovanja se u pogledu nekog člana konzulata može odreći privilegija i imuniteta predviđenih u čl. 41, 43 i 44.

2. Odricanje mora uvek biti izrično pod rezervom odredaba tačke 3 ovog člana, i treba da bude pismeno saopšteno državi prijema.

3. Ako konzularni funkcioner ili konzularni službenik pokrene postupak u nekom pitanju u kome bi on uživao sudski imunitet na osnovu člana 43, on se više ne može pozivati na imunitet u pogledu ma kog protivzhteva neposredno vezanog za glavni zahtev.

4. Odricanje od imuniteta u pogledu neke građanske tužbe ili zahteva u upravnom postupku ne smatra se da povlači odricanje od imuniteta u pogledu mera izvršenja presude za koje je potrebno posebno odricanje.

Član 46

Oslobođenje od obaveza prijavljivanja stranaca i dozvole boravka

1. Konzularni funkcioneri i konzularni službenici, kao i članovi njihovih porodica koji žive u njihovom domaćinstvu, oslobođeni su obaveza predviđenih zakonima i propisima države prijema u pogledu prijavljivanja stranaca i dozvole boravka.

2. Međutim, odredbe tačke 1 ovog člana ne primenjuju se ni na konzularnog službenika koji nije stalni službenik države imenovanja ili koji obavlja neku privatnu delatnost lukrativnog karaktera u državi prijema, ni na člana njegove porodice.

Član 47

Oslobođenje od dozvole za rad

1. Članovi konzulata su u pogledu usluga državi imenovanja oslobođeni obaveza koje zakoni i propisi države prijema o zaposlenju strane radne snage predviđaju u vezi sa dozvolom za rad.

2. Članovi privatne posluge konzularnih funkcionera i konzularnih službenika, ako ne obavljaju nekakve druge poslove lukrativnog karaktera u državi prijema, oslobođeni su obaveza o kojima je reč u tački 1 ovog člana.

Član 48

Oslobađanje od režima socijalnog osiguranja

1. U pogledu službe državi imenovanja, članovi konzulata i članovi njihovih porodica koji žive u njihovom domaćinstvu su, pod rezervom odredaba stava 3 ovog člana, oslobođeni odredaba socijalnog osiguranja koje mogu biti na snazi u državi prijema.

2. Oslobođenje predviđeno u tački 1 ovog člana primenjuje se isto tako i na privatnu posluhu koja je u isključivoj službi članova konzulata, pod uslovom:

- a) da nije reč o državljanima države prijema ili licima koja imaju prebivalište u toj državi; i
- b) da podleže propisima socijalnog osiguranja koji su na snazi u državi imenovanja ili nekoj trećoj državi.

3. Članovi konzulata koji imaju u svojoj službi lica na koja se ne primenjuje oslobođenje predviđeno u tački 2 ovog člana treba da poštuju obaveze koje poslodavcu nameću odredbe o socijalnom osiguranju države prijema.

4. Oslobođenje predviđeno u tač. 1 i 2 ovog člana ne isključuje dobrovoljno učešće u režimu socijalnog osiguranja države prijema ukoliko ta država dopušta takvo učešće.

Član 49

Oslobađanje od fiskalnih dažbina

1. Konzularni funkcioneri i konzularni službenici, kao i članovi njihovih porodica koji žive u istom domaćinstvu oslobođeni su svih poreza i taksa, ličnih ili stvarnih, državnih, regionalnih ili komunalnih osim:

- a) posrednih poreza koji su po svojoj prirodi obično uključeni u cenu robe ili usluga;

- b) poreza i taksa na privatnu nepokretnu imovinu koja se nalazi na teritoriji države prijema, pod rezervom odredaba člana 32;
- c) naslednih i prenosnih taksa koje ubira država prijema, pod rezervom odredaba stava b) člana 51;
- d) poreza i taksa na privatne prihode, uključujući i dobitke u kapitalu, koji potiču iz države prijema i poreza na kapital koji se naplaćuje na ulaganja izvršena u trgovačka ili finansijska preduzeća u državi prijema;
- e) poreza i taksa koji se ubiraju kao naknada za posebne usluge;
- f) taksa za upis u javne knjige, sudskih taksa, taksa za hipoteke i isprave, pod rezervom odredaba člana 32.

2. Članovi poslužnog osoblja oslobođeni su poreza i taksa na zarade koje primaju za svoje usluge.

3. Članovi konzulata koji zapošljavaju lica čije plate i nadnice nisu oslobođene poreza na prihod u državi prijema treba da poštuju obaveze kojima zakon i propisi te države podvrgavaju poslodavce u pogledu ubiranja poreza na prihod.

Član 50

Oslobađanje od carina i carinskog pregleda

1. Prema odredbama svojih zakona i pravilnika koje može doneti, država prijema odobrava uvoz i oslobađanje od svih carina, taksa i drugih srodnih dažbina, osim troškova uskladištenja, prevoza i troškova za slične usluge za:

- a) predmete namenjene za službene potrebe konzulata;
- b) predmete namenjene za ličnu upotrebu konzularnog funkcionera i članova njegove porodice koji žive u njegovom domaćinstvu, uključujući i predmete namenjene za njegov smeštaj. Potrošni predmeti ne treba da prelaze količine potrebne za njihovu neposrednu upotrebu od strane zainteresovanih.

2. Konzularni službenici uživaju privilegije i oslobođenja predviđene tačkom 1 ovog člana u pogledu predmeta uvezenih prilikom njihovog prvog smeštaja.

3. Lični prtljag koji prate konzularni funkcioneri ili članovi njihovih porodica koji žive u njihovom domaćinstvu oslobođen je carinskog pregleda. On može biti pregledan samo u slučaju da postoje ozbiljni razlozi pretpostavki da taj prtljag sadrži predmete koji nisu navedeni u stavu b) tačke 1 ovog člana ili predmete čiji izvoz i uvoz su zabranjeni zakonima i propisima zemlje prijema ili podleže zakonima i propisima o karantinu. Ovaj pregled prtljaga može se obaviti samo u prisustvu konzularnog funkcionera ili zainteresovanog člana njegove porodice.

Član 51

Nasleđivanje člana konzulata ili člana njegove porodice

U slučaju smrti člana konzulata ili člana njegove porodice koji je živio u njegovom domaćinstvu, država prijema je obavezna:

- a) da dozvoli iznošenje pokretne imovine preminulog, izuzev one koja je pribavljena u državi prijema čiji je izvoz zabranjen u momentu smrti;
- b) da ne naplaćuje državne, regionalne ili opštinske nasledne i prenosne takse na pokretnu imovinu koja se nalazi u državi prijema isključivo usled toga što se preminuli nalazio u toj državi kao član konzulata ili član porodice nekog člana konzulata.

Član 52

Oslobađanje od ličnih davanja

Država prijema će osloboditi članove konzulata, i članove njihovih porodica koji žive u njihovom domaćinstvu, svih ličnih davanja, svake javne službe, ma kakve prirode ona bila, i vojnih nameta kao što su revizicije, kontribucije i vojni smeštaj.

Član 53

Početak i kraj konzularnih privilegija i imuniteta

1. Svaki član konzulata ima pravo na privilegije i imunitete predviđene ovom konvencijom čim stupi na teritoriju države prijema radi preuzimanja svoje službe ili, ako se već nalazi na toj teritoriji, čim preuzme dužnost u konzulatu.

2. Članovi porodice člana konzulata koji žive u njegovom domaćinstvu, kao i članovi njegove privatne posluge, uživaju privilegije i imunitete predviđene ovom konvencijom počev od najkasnijeg od sledećih datuma: dana kad taj član konzulata uživa privilegije i imunitete shodno tački 1 ovog člana, dana njihovog ulaska na teritoriju države prijema ili dana kad su postali članovi te porodice ili te privatne posluge.

3. Kad funkcije člana konzulata prestanu, njegove privilegije i imuniteti, kao i privilegije i imuniteti članova njegove porodice koji žive u njegovom domaćinstvu ili članova njegove privatne posluge, prestaju, po pravilu, ranijeg od dva sledeća dana: u trenutku kad lice o kome je reč napusti teritoriju države prijema, ili pri isteku razumnog roka koji mu bude za to dat, ali oni važe do tog trenutka čak i u slučaju oružanog sukoba. U pogledu lica o kojima je reč u tački 2 ovog člana, njihove privilegije i imuniteti prestaju čim ta lica prestanu da pripadaju domaćinstvu ili da budu u službi člana konzulata s tim da ako ta lica nameravaju napustiti teritoriju države prijema u razumnom roku, njihove privilegije i imuniteti traju do trenutka njihovog odlaska.

4. Međutim u pogledu akata koje neki konzularni funkcioner ili konzularni službenik obavi u vršenju svojih funkcija, sudski imunitet i dalje važi bez ograničenja trajanja.

5. U slučaju smrti nekog člana konzulata, članovi njegove porodice koji žive u njegovom domaćinstvu i dalje uživaju privilegije i imunitete koje imaju do prvog od sledećih datuma: kad napuštaju terito-

riju države prijema ili po isteku razumnog roka koji im bude dat u tu svrhu.

Član 54

Obaveze trećih država

1. Ako neki konzularni funkcioner prelazi preko teritorije ili se nađe na teritoriji neke treće države koja mu je izdala vizu u slučaju kad je ta viza potrebna, da bi išao da preuzme svoje funkcije ili da bi došao na svoju službu, ili da bi se vratio u državu imenovanja, treća država će mu priznati imunitete predviđene u ostalim članovima ove konvencije koji mogu biti potrebni da bi mu omogućila prolaz ili povratak. Treća država će isto tako postupiti sa članovima njegove porodice koji žive u njegovom domaćinstvu i koji uživaju privilegije i imunitete a koji prate konzularnog funkcionera ili koji putuju odvojeno da bi se sastali s njim ili da bi se vratili u državu imenovanja.

2. U uslovima sličnim onima koji su predviđeni u tački 1 ovog člana, treće države ne treba da ometaju prolazak preko svoje teritorije drugim članovima konzulata i članovima njihovih porodica koji žive u njihovom domaćinstvu.

3. Treće države daju službenoj prepisci i drugim službenim saopštenjima koja prelaze preko njihove teritorije, uključujući i poruke u kodeksu ili šifri, istu slobodu i istu zaštitu koju je država prijema dužna da pruži na osnovu ove konvencije. One priznaju konzularnim kuririma kojima je izdata viza ako je potrebna, i konzularnim valizama u tranzitu, istu nepovredivost i istu zaštitu koju je država prijema dužna da im prizna na osnovu ove konvencije.

4. Obaveze trećih država na osnovu tač. 1, 2 i 3 ovog člana primenjuju se isto tako i na lica pomenuta u tim tačkama kao i na službena saopštenja i konzularne valize ako je njihovo prisustvo na teritoriji treće države prouzrokovano višom silom.

Član 55

Poštovanje zakona i propisa države prijema

1. Bez štete po svoje privilegije i imunitete sva lica koja uživaju ove privilegije i imunitete dužna su da poštuju zakone i propise države prijema. Ona su takođe dužna da se ne mešaju u unutrašnje stvari te države.

2. Prostorije konzulata se neće upotrebljavati u ciljeve koji nisu u skladu sa vršenjem konzularnih funkcija.

3. Odredbe tačke 2 ovog člana ne isključuju mogućnost da se u jednom delu zgrade u kojoj se nalaze prostorije konzulata smeste kancelarije drugih tela ili agencija, pod uslovima da su takve prostorije odvojene od onih prostorija koje koristi konzulat. U tom slučaju pomenute kancelarije ne smatraju se, u smislu ove konvencije, kao deo konzularnih prostorija.

Član 56

Osiguranje protiv štete nanete trećem licu

Članovi konzulata treba da se poveravaju svim obavezama koje predviđaju zakon i propisi države prijema u pogledu osiguranja građanske odgovornosti za korišćenje vozila, broda ili vazduhoplova.

Član 57

Posebne odredbe o privatnom zanimanju lukrativnog karaktera

1. Karijerni konzularni funkcioneri neće obavljati u državi prijema nikakvu profesionalnu ili trgovačku delatnost za svoju ličnu korist.

2. Privilegije i imuniteti predviđeni ovim odeljkom ne priznaju se:

- a) konzularnim službenicima i članovima poslužnog osoblja koji obavljaju u državi prijema neko privatno zanimanje lukrativnog karaktera;
- b) članovima porodice nekog lica pomenutog u stavu a) ove tačke, i članovima njegovog privatnog osoblja;
- c) članovima porodice nekog člana konzulata koji i sami obavljaju u državi prijema privatno zanimanje lukrativnog karaktera.

Glava III

REŽIM KOJI SE PRIMENJUJE NA POČASNE KONZULARNE FUNKCIONERE I NA KONZULATE KOJIMA ONI RUKOVODE

Član 58

Opšte odredbe o olakšicama, privilegijama i imunitetima

1. Čl. 28, 29, 30, 34, 35, 36, 37, 38 i 39 tačka 3 člana 54 i tač. 2 i 3 člana 55, primenjuju se i na konzulate kojima rukovodi počasni konzularni funkcioner. Pored toga, olakšice, privilegije i imuniteti tih konzulata regulisani su čl. 59, 60, 61 i 62.

2. Čl. 42 i 43, tačka 3 člana 44, čl. 45 i 53 i tačka 1 člana 55 primenjuju se na počasne konzularne funkcionere. Osim toga, olakšice, privilegije i imuniteti tih konzularnih funkcionera regulisani su čl. 63, 64, 65, 66 i 67.

3. Privilegije i imuniteti predviđeni u ovoj konvenciji ne priznaju se članovima porodice počasnog konzularnog funkcionera ili konzularnog službenika zaposlenog u konzulatu kojim rukovodi počasni konzularni funkcioner.

4. Razmena konzularnih valiza između dva konzulata u različitim zemljama kojima rukovode počasni konzularni funkcioneri dozvoljena je samo pod rezervom saglasnosti dve države prijema.

Član 59

Zaštita konzularnih prostorija

Država prijema preduzima potrebne mere da bi zaštitila konzularne prostorije konzulata kojim rukovodi počasni konzularni funkcioner i da bi sprečila ulazak u njih ili njihovo oštećenje, kao i narušavanje mira konzulata ili povredu njegovog dostojanstva.

Član 60

Fiskalno oslobađanje konzularnih prostorija

1. Konzularne prostorije konzulata kojim rukovodi počasni konzularni funk-

cioner čiji je vlasnik ili zakupac država imenovanja oslobođeni su svih poreza i taksa bilo kakve prirode, državnih, regionalnih ili komunalnih ukoliko se ne radi o taksama koje se ubiraju kao naknada za učinjene posebne usluge.

2. Fiskalno oslobađanje predviđeno u tački 1 ovog člana ne odnosi se na te poreze i takse ukoliko ove, prema zakonu i propisima države prijema, padaju na teret lica koje je ugovarač sa državom imenovanja.

Član 61

Nepovredivost konzularnih arhiva i dokumenata

Konzularna arhiva i dokumenta konzulata kojim rukovodi počasni konzularni funkcioner nepovredivi su u svako doba i ma gde se nalazili, pod uslovom da su odvojeni od ostalih spisa a posebno od privatne prepiske šefa konzulata i svakog lica koje radi s njim, kao i od dobara, knjiga ili dokumenata koji se odnose na njihovo zanimanje ili privrednu delatnost.

Član 62

Oslobađanje od carine

Prema odredbama zakona i propisa koje može doneti, država prijema dopušta unošenje i oslobađanje od svih carina, taksa i drugih sličnih dažbina osim troškova uskladištenja, prevoza i troškova sličnih usluga, za sledeće predmete, pod uslovom da su ovi namenjeni isključivo za službenu upotrebu konzulata kojim rukovodi počasni konzularni funkcioner: grbove, zastave, natpise, pečate i štambilje, knjige, službene štampane stvari, kancelarijski nameštaj, kancelarijski materijal i pribor i slične predmete koje konzulatu dostavlja država imenovanja ili koji mu se dostavljaju na njen zahtev.

Član 63

Krivični postupak

Ako je protiv počasnog konzularnog funkcionera pokrenut krivični postupak, on se mora pojaviti pred nadležnim vlastima. Međutim, postupak se mora voditi

s poštovanjem koje se duuguje počasnom konzularnom funkcioneru usled njegovog službenog položaja i, osim ako je zainteresovani uhapšen ili pritvoren, na način kako bi se što manje ometalo obavljanje konzularnih funkcija. Ako je potrebno priritvoriti počasnog konzularnog funkcionera, postupak protiv njega treba da se otvori u najkraćem mogućem roku.

Član 64

Zaštita počasnog konzularnog funkcionera

Država prijema je obavezna da pruži počasnom konzularnom funkcioneru zaštitu koja može biti potrebna zbog njegovog službenog položaja.

Član 65

Oslobađanje od obaveza prijavljivanja stranaca i dobijanja dozvola za boravak

Počasni konzularni funkcioneri, izuzev onih koji u državi prijema obavljaju za svoj račun neku profesionalnu ili trgovinsku delatnost, oslobođeni su svih obaveza predviđenih zakonima i propisima države prijema u pogledu prijavljivanja stranaca i dobijanja dozvola za boravak.

Član 66

Oslobađanje od fiskalnih davanja

Počasni konzularni funkcioner oslobođen je svih poreza i taksa na naknade i platu koje prima od države imenovanja za vršenje konzularnih funkcija.

Član 67

Oslobađanje od ličnih davanja

Država prijema oslobodiće počasne konzularne funkcionere svakog ličnog davanja i svake javne službe, ma kakve prirode ona bila i vojnih nameta kao što su rekvizicije, kontribucije i vojni smeštaj.

Član 68

Fakultativni karakter institucije počasnih konzularnih funkcionera

Svaka država je slobodna da odluči da li će imenovati ili primati počasne konzularne funkcionere.

Glava IV OPŠTE ODREDBE

Član 69

Konzularni agenti koji nisu šefovi konzulata

1. Svaka država slobodno odlučuje da li će otvarati ili prihvatiti konzularne agencije pod upravom konzularnih agencija koje država imenovanja nije odredila za šefove konzulata.

2. Uslove pod kojima konzularne agencije u smislu tačke 1 ovoga člana mogu obavljati svoju delatnost, kao i privilegije i imunitete koje mogu uživati konzularni agenti koji njima upravljaju, utvrđuju sporazumno država imenovanja i država prijema.

Član 70

Vršenje konzularnih funkcija od strane diplomatske misije

1. Odredbe ove konvencije se primenjuju isto tako, ukoliko kontekst to dopušta, na vršenje konzularnih funkcija od strane diplomatske misije.

2. Imena članova diplomatske misije koji su određeni za konzularnu sekciju ili koji su na drugi način određeni da vrše konzularne funkcije misije, notifikovaće se ministarstvu inostranih poslova države prijema ili organu koji to ministarstvo odredi.

3. U vršenju konzularnih funkcija diplomatska misija se može obraćati:

- a) lokalnim vlastima konzularnog područja;
- b) centralnim vlastima države prijema, ako to dopuštaju zakoni, propisi i praksa države prijema ili međunarodni sporazumi u toj oblasti.

4. Privilegije i imuniteti članova diplomatske misije, pomenuti u tački 2 ovog člana određuju se pravilima međunarodnog prava koja se odnose na diplomatske odnose.

Član 71

Državljeni države prijema ili lica koja imaju prebivalište u toj državi

1. Ukoliko država prijema nije dala dopunske olakšice, privilegije i imunitete, konzularni funkcioneri koji su državljani države prijema ili u njoj imaju svoje prebivalište uživaju, za službene akte obavljene u vršenju svojih funkcija, samo sudski imunitet i ličnu nepovredivost, kao i privilegiju predviđenu u tački 3 člana 44. U pogledu ovih funkcionera, država prijema je isto tako vezana obavezom predviđenom u članu 42. Ako je krivični postupak pokrenut protiv takvog konzularnog funkcionera, taj se postupak mora voditi, osim ako je zainteresovani uhapšen ili pritvoren, na način kako bi se što je moguće manje ometalo vršenje konzularnih funkcija.

2. Ostali članovi konzulata koji su državljani države prijema ili u njoj imaju svoje prebivalište, članovi njihovih porodica i članovi porodice konzularnih funkcionera o kojima je reč u tački 1 ovog člana, uživaju olakšice, privilegije i imunitete samo u obimu u kome im ih ta država priznaje. Članovi porodice člana konzulata i članovi privatne posluge koji su i sami državljani države prijema ili koji u njoj imaju svoje prebivalište, takođe uživaju olakšice, privilegije i imunitete samo u obimu u kome im ih ta država priznaje. Međutim, država prijema treba da vrši svoju jurisdikciju nad tim licima tako da preterano ne ometa obavljanje funkcija konzulata.

Član 72

Nediskriminacija

1. Primenjujući odredbe ove konvencije, država prijema neće praviti diskriminaciju između država.

2. Međutim, neće se smatrati diskriminacijom:

- a) činjenica da država prijema restriktivno primenjuje neku od odredaba ove konvencije zato što se ona tako primenjuje na njene konzulate u državi imenovanja;

- b) činjenica da države jedna drugoj priznaju, po običaju ili sporazumno, povoljniji postupak nego što to zahtevaju odredbe ove konvencije.

Član 73

Odnos između ove konvencije i drugih međunarodnih sporazuma

1. Odredbe ove konvencije ne diraju u druge međunarodne sporazume koji su na snazi u odnosima između država strana ugovornica tih sporazuma.

2. Nijedna odredba ove konvencije ne može sprečiti države da zaključe međunarodne sporazume kojima bi potvrdile, dopunile ili razvile njene odredbe ili proširile njeno polje primene.

Glava V

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 74

Potpisivanje

Ova konvencija biće otvorena za potpisivanje svim državama članicama Organizacije ujedinjenih nacija ili neke specijalizovane ustanove, kao i svim državama članicama Statuta Međunarodnog suda pravde i svim drugim državama koje je Generalna skupština Organizacije ujedinjenih nacija pozvala da postanu članice Konvencije, i to na sledeći način: do 31. oktobra 1963. godine u Saveznom ministarstvu inostranih poslova Republike Austrije, a zatim do 31. marta 1964. godine, u sedištu Organizacije ujedinjenih nacija u Njujorku.

Član 75

Ratifikacija

Ova konvencija podleže ratifikaciji. Ratifikacioni instrumenti biće deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Član 76

Pristupanje

Ova konvencija biće otvorena za pristupanje svim državama koje pripadaju jednoj od četiri kategorije pomenute u članu 74. Instrumenti o pristupanju biće

deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Član 77

Stupanje na snagu

1. Ova konvencija stupiće na snagu tridesetog dana od dana deponovanja kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija dvadeset drugog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.

2. Za svaku državu koja bude ratifikovala ovu konvenciju ili joj bude pristupila posle deponovanja dvadeset drugog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju Konvencija će stupiti na snagu tridesetog dana od dana deponovanja instrumenta te države o ratifikaciji ili pristupanju.

Član 78

Obaveštenja generalnog sekretara

Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija će obavestiti države koje pripadaju jednoj od četiri kategorije pomenute u članu 74:

a) o potpisivanju ove konvencije i deponovanju instrumenata o ratifikaciji ili pristupanju, shodno čl. 74, 75 i 76;

b) o danu stupanja ove konvencije na snagu, shodno članu 77.

Član 79

Verodostojni tekstovi

Original ove konvencije, čiji su engleski, kineski, španski, francuski i ruski tekst počeđnako verodostojni, biće deponovan kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija, koji će dostaviti overenu kopiju svim državama koje pripadaju jednoj od četiri kategorije pomenute u članu 74.

U potvrdu čega su dole potpisani punomoćnici, propisno ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovu konvenciju.

Sačinjeno u Beču, dvadeset četvrtog aprila hiljadu devetsto šezdeset treće godine.

5.6. Konvencija o privilegijama i imunitetima Ujedinjenih nacija¹⁰

Član I

Pravno lice

Odeljak 1. Organizacija Ujedinjenih nacija je pravno lice. Ona može: a) da zaključuje ugovore; b) da stiće i otuđuje pokretna i nepokretna dobra; c) da istupa pred sudovima.

Član II

Imovina, fondovi i potraživanja

Odeljak 2. Organizacija ujedinjenih nacija, njena imovina i potraživanje ma gde se nalazila i ma ko bio njihov pritežilac, uživaju sudski imunitet, izuzev ako Organizacija izrično od njega ne odustane u jednom posebnom slučaju. Podrazumeva se, međutim, da odustajanje ne može da se protegne na izvršne mere.

Odeljak 3. Prostorije Organizacije su nepovredive. Njena imovina i potraži-

vanja, ma gde se ona nalazila i ma ko bio njihov pritežalac ne mogu biti predmet premetačine, rekvizicije, zaplene, eksproprijacije ili ma kog drugog oblika izvršne, administrativne, sudske ili zakonodavne prinudne mere.

Odeljak 4. Arhiva Organizacije i, uopšte, svi dokumenti koji joj pripadaju ili koje ona drži, nepovredivi su, ma gde se nalazili.

Odeljak 5. Ne podležući nikakvoj finansijskoj kontroli, finansijskoj uredbi ili moratorijumu ma kakve vrste, a) Organizacija može da ima fondove, zlato ili ma koje devize i da ima otvorene račune u ma kojoj moneti; b) Organizacija može slobodno da vrši transfer svojih fondova, svog zlata ili svojih deviza iz jedne zemlje u drugu ili unutar bilo koje zemlje i da

10 Usvojena 13. februara 1946. Stupila na snagu 17. septembra 1946. *Sl. list SFRJ*, 20/50.